

Sygn. akt VIII U 1846/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Magdalena Kimel
Protokolant	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2019 r. w Gliwicach

sprawy T. T. (T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania T. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 maja 2018 r. **nr** (...) -2/10

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od odwołującego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1846/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 maja 2018 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. T. prawa do emerytury na podstawie art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ od decyzji odmownej z dnia 21 czerwca 2017 r. ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dowodów oraz nie zostały ujawnione okoliczności, które mają wpływ na wysokość świadczenia.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie. Domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do spornego świadczenia oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wskazał przy tym, że nie może ponosić ujemnych konsekwencji obowiązujących w latach minionych przepisów pozwalających na nieprzechowywanie dokumentów dotyczących uzyskiwanych zarobków i wynikających z tego składek na ubezpieczenie społeczne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i wniósł o jego oddalenie. Domagał się również zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. T. urodził się w dniu (...)

Ubezpieczony pracował w KWK (...) w okresie od 17 grudnia 1954 r. do 31 lipca 1990 r., z tym że:

- od 17 grudnia 1954 r. do 31 grudnia 1958 r. jako dozorca oddziału warsztatowego i brygadzie napraw w przeróbce mechanicznej węgla,
- od 1 stycznia 1959 r. do 31 stycznia 1967 r. jako sztygar zmianowy oddziału napraw urządzeń przeróbczych,
- od 1 lutego 1967 r. do 30 września 1972 r. jako sztygar oddziału napraw urządzeń przeróbczych,
- od 1 października 1972 r. do 31 lipca 1983 r. jako sztygar objazdowy mechanicznej przeróbki węgla,
- od 1 sierpnia 1983 r. do 31 lipca 1990 r. jako nadsztygar przeróbki mechanicznej węgla,
- od 1 października 1990 r. do 31 grudnia 1993 r. jako mistrz do spraw remontów.

W okresie do 1979 r. ubezpieczony pracował w systemie trzymianowym oraz przez dwie niedziele w miesiącu.

Decyzją z dnia 31 stycznia 1990 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej od dnia 1 października 1989 r. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono w oparciu o wynagrodzenia z 3 kolejnych lat kalendarzowych, tj. z lat 1985-1987, uzyskując wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 409,50%, który następnie został ograniczony do 250%.

W dniu 21 kwietnia 2017 r. ubezpieczony wniósł o ponowne ustalenie wysokości świadczenia emerytalnego.

Decyzją z dnia 21 czerwca 2017 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia emerytury na zasadzie art. 110a ustawy emerytalnej, gdyż nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się mniejszy niż 250 %.

W dniu 24 kwietnia 2018 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, w myśl art. 110a ustawy emerytalnej. We wniosku wskazał, że jego ówczesny pracodawca nie jest dysponentem informacji dotyczących osiągniętych przez niego zarobków sprzed 1980 r.

W dniu 8 maja 2018 r. organ rentowy wydał decyzję o treści jak wyżej.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

W trakcie postępowania, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego J. C., któremu zlecił opracowanie opinii na okoliczność odtworzenia wynagrodzenia odwołującego za okresy nieudokumentowane, z okresu zatrudnienia w KWK (...), w oparciu o akta osobowe, przepisy branżowe i wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia, w oparciu o art. 110a ustawy emerytalnej, w najkorzystniejszym wariantcie, z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia.

Nieudokumentowany okres obejmował lata 1954-1979. Z kolei zarobki ubezpieczonego z tytułu zatrudnienia z lat 1980 – 1993 wynikały z druków rp7. Niemniej jednak z uwagi na fakt, że wskaźniki wysokości podstawy wymiaru są składnikami rocznymi, a ubezpieczony pracował od 17 grudnia 1954 r., to okres ten został pominięty w obliczeniach. Tym samym biegły odtworzył wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczonego za okres 1955-1979. Do obliczeń uwzględnił dane wynikające z dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym aktach osobowych oraz przepisy

branżowe obowiązujące w ww. okresie spornym w górnictwie. Uwzględniono tylko i wyłącznie te składniki, co do których nie było wątpliwości, że ubezpieczony je otrzymywał. Pozostałych składników wynagrodzenia, które być może ubezpieczony otrzymywał nie uwzględniono, bowiem nie ma na tę okoliczność dowodów. Nie uwzględniono również dodatku z tytułu Karty Górnika w podwyższonej wysokości o 100%, albowiem w okresie od 1 października 1972 r. do 31 lipca 1983 r. ubezpieczony był zatrudniony jako sztygar objazdowy mechanicznej przeróbki węgla i było to stanowisko powierzchniowe, a sporny dodatek przysługiwał wyłącznie pracownikom zatrudnionym pod ziemią, którzy w danym miesiącu kalendarzowym przepracowali wszystkie dni objęte harmonogramem pracy.

W związku z powyższym, w okresie 1955-1979 na wynagrodzenie ubezpieczonego składały się następujące elementy:

- 1955 r. – wynagrodzenie zasadnicze, 10% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- 1956 r. – wynagrodzenie zasadnicze, Karta Górnika- 5%, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- lata 1957 - 1959 - wynagrodzenie zasadnicze, Karta Górnika- 10%, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- lata 1960 - 1970 - wynagrodzenie zasadnicze, Karta Górnika- 15%, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- lata 1971-1973 - wynagrodzenie zasadnicze, Karta Górnika, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- 1974 r.- wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, Karta Górnika, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku za prace na II zmianie do 1/3 czasu pracy; 10% i 20% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy;
- lata 1975 -1979- wynagrodzenie zasadnicze, dodatek funkcyjny, Karta Górnika, wynagrodzenie za prace w 2 niedziele w miesiącu, dodatek 100% za pracę w niedzielę, deputat węglowy, 10% dodatku za prace na II zmianie do 1/3 czasu pracy; 20% dodatku nocnego do 1/3 czasu pracy.

Wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1955-1993 kształtowało się w następujący sposób:

Lp.	ROK	Łączne wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie	stosunek łącznego wynagrodzenia do przeciętnego	Zarobki
1	1955	11 160,00	12 096,00	92,26	odtworzone
2	1956	13 676,04	13 416,00	101,94	odtworzone
3	1957	23 924,04	15 348,00	155,88	odtworzone
4	1958	23 924,04	16 176,00	147,90	odtworzone
5	1959	27 422,24	17 436,00	157,27	odtworzone

6	1960	30 868,64	18 720,00	164,90	odtworzone
7	1961	32 901,64	19 500,00	168,73	odtworzone
8	1962	32 901,64	20 160,00	163,20	odtworzone
9	1963	32 901,64	21 156,00	155,52	odtworzone
10	1964	34 901,56	21 792,00	160,16	odtworzone
11	1965	34 901,56	22 404,00	155,78	odtworzone
12	1966	34 901,56	23 208,00	150,39	odtworzone
13	1967	38 628,73	24 192,00	159,68	odtworzone
14	1968	38 628,73	25 272,00	152,85	odtworzone
15	1969	38 628,73	26 088,00	148,07	odtworzone
16	1970	45 228,56	26 820,00	168,64	odtworzone
17	1971	51 789,56	28 296,00	183,03	odtworzone
18	1972	57 062,04	30 108,00	189,52	odtworzone
19	1973	63 209,64	33 576,00	188,26	odtworzone
20	1974	78 590,17	38 220,00	205,63	odtworzone
21	1975	94 265,64	46 956,00	200,75	odtworzone
22	1976	94 265,64	51 372,00	183,50	odtworzone
23	1977	102 708,84	55 152,00	186,23	odtworzone
24	1978	102 708,84	58 644,00	175,14	odtworzone
25	1979	112 338,04	63 924,00	175,74	odtworzone

26	1980	156 727,00	72 480,00	216,23	Rp7
27	1981	209 721,00	92 268,00	227,30	Rp7
28	1982	384 995,00	139 572,00	275,84	Rp7
29	1983	485 578,00	173 700,00	279,55	Rp7
30	1984	775 715,00	202 056,00	383,91	Rp7
31	1985	879 128,00	240 060,00	366,21	Rp7
32	1986	1 233 668,00	289 140,00	426,67	Rp7
33	1987	1 304 986,00	350 208,00	372,63	Rp7
34	1988	1 910 118,00	637 080,00	299,82	Rp7
35	1989	5 750 358,00	2 481 096,00	231,77	Rp7
36	1990	20 902 704,00	12 355 644,00	169,18	Rp7
37	1991	20 345 645,00	21 240 000,00	95,79	Rp7
38	1992	17 513 299,00	35 220 000,00	49,73	Rp7
39	1993	30 004 400,00	47 940 000,00	62,59	Rp7

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu zatrudnienia, z uwzględnieniem zarobków po przyznaniu prawa do emerytury, kształtuje się w następujący sposób:

Lp.	ROK	Łączne wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie	stosunek łącznego wynagrodzenia do przeciętnego
1	1971	51 789,56	28 296,00	183,03
2	1972	57 062,04	30 108,00	189,52

3	1973	63 209,64	33 576,00	188,26
4	1974	78 590,17	38 220,00	205,63
5	1975	94 265,64	46 956,00	200,75
6	1976	94 265,64	51 372,00	183,50
7	1977	102 708,84	55 152,00	186,23
8	1978	102 708,84	58 644,00	175,14
9	1979	112 338,04	63 924,00	175,74
10	1980	156 727,00	72 480,00	216,23
11	1981	209 721,00	92 268,00	227,30
12	1982	384 995,00	139 572,00	275,84
13	1983	485 578,00	173 700,00	279,55
14	1984	775 715,00	202 056,00	383,91
15	1985	879 128,00	240 060,00	366,21
16	1986	1 233 668,00	289 140,00	426,67
17	1987	1 304 986,00	350 208,00	372,63
18	1988	1 910 118,00	637 080,00	299,82
19	1989	5 750 358,00	2 481 096,00	231,77
20	1990	20 902 704,00	12 355 644,00	169,18
SUMA WSKAŹNIKÓW	4 936,90%			

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru	246,84%	
--	----------------	--

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i aktach osobowych ubezpieczonego; zeznań ubezpieczonego złożonych na rozprawie w dniu 28 września 2018 r. (k.14); opinii biegłego sądowego J. C. z dnia 5 stycznia 2019 r. (k.19-39) wraz z opinią uzupełniającą z dnia 23 maja 2019 r. (k.54); druków rp7.

Sąd podzielił wnioski wynikające z opinii głównej biegłego sądowego J. C.. W ocenie Sądu przedmiotowa opinia została sporządzona w sposób spójny, logiczny oraz fachowy. Odtwarzając wynagrodzenia ubezpieczonego za okres nieudokumentowany, biegły słusznie uwzględnił w poszczególnych latach tylko te składniki wynagrodzenia, co do których nie ma wątpliwości, że ubezpieczony je otrzymywał (szczegółowy ich wykaz znajduje się wyżej). Inne składniki zostały słusznie pomięto, bowiem nie ma wystarczających dowodów na to, że ubezpieczony je otrzymywał. Sporządzając opinię biegły prawidłowo wziął pod uwagę przepisy branżowe obowiązujące ówczesnie w górnictwie, a także informacje wynikające z akt sprawy oraz zeznań ubezpieczonego.

Sąd nie podzielił zarzutów do ww. opinii podniesionych przez ubezpieczonego, a dotyczących Karty Górnika w podwójnej wysokości. Sąd podzielił w tym zakresie opinię uzupełniającą biegłego J. C., w których skutecznie odparł on argumenty ubezpieczonego.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie są twierdzenia ubezpieczonego, iż biegły powinien uwzględnić w obliczeniach dane tylko i wyłącznie z lat 1980, 1985 i 1986, a wynikające z druku rp7 z dnia 17 sierpnia 1999 r., a za inne lata przyjąć za właściwe dotychczas uwzględnione kwoty (są one również w opinii), gdyż są one wyższe niż te z rp7 z dnia 17 sierpnia 1999 r. Wskazać należy, że przy odtworzeniu wynagrodzenia nie jest dopuszczalne „wyszukiwanie” najbardziej korzystnych wynagrodzeń spośród różnych dokumentów. Tym samym nie można uznać za właściwe uwzględnienie ubezpieczonemu wynagrodzeń za lata 1980, 1986 i 1986 z druku rp7 z dnia 17 sierpnia 2020 r, gdyż tylko i wyłącznie w tych latach wartości te są wyższe niż w poprzednim druku rp7, z którego korzystał biegły. Niemniej jednak Sąd obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z uwzględnieniem druku rp7 z dnia 17 sierpnia 1999 r., który obejmował lata 1980-1989. Zgodnie z tym dokumentem, wynagrodzenie ubezpieczonego oraz stosunek osiąganego przez niego wynagrodzenia do średniego wynagrodzenia w gospodarce krajowej kształtował się następująco:

Lp.	ROK	Łączne wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie	stosunek łącznego wynagrodzenia do przeciętnego
1	1980	159 479	72 480,00	220,03
2	1981	187 324	92 268,00	203,02
3	1982	316 495	139 572,00	226,76
4	1983	459 502	173 700,00	264,54

5	1984	666 881	202 056,00	330,05
6	1985	957 432	240 060,00	398,83
7	1986	1 330 902	289 140,00	460,29
8	1987	1 293 550	350 208,00	369,36
9	1988	1 878 869	637 080,00	294,91
10	1989	15 688 868	2 481 096,00	229,28

W związku z powyższym, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych lat wybranych z całego okresu zatrudnienia, z uwzględnieniem zarobków po przyznaniu prawa do emerytury, mając na uwadze rp7 z dnia 17 sierpnia 1999 r. kształtuje się w następujący sposób:

Lp.	ROK	Łączne wynagrodzenie	Przeciętne wynagrodzenie	stosunek łącznego wynagrodzenia do przeciętnego
1	1971	51 789,56	28 296,00	183,03
2	1972	57 062,04	30 108,00	189,52
3	1973	63 209,64	33 576,00	188,26
4	1974	78 590,17	38 220,00	205,63
5	1975	94 265,64	46 956,00	200,75
6	1976	94 265,64	51 372,00	183,50
7	1977	102 708,84	55 152,00	186,23
8	1978	102 708,84	58 644,00	175,14
9	1979	112 338,04	63 924,00	175,74

10	1980	159 479	72 480,00	220,03
11	1981	187 324	92 268,00	203,02
12	1982	316 495	139 572,00	226,76
13	1983	459 502	173 700,00	264,54
14	1984	666 881	202 056,00	330,05
15	1985	957 432	240 060,00	398,83
16	1986	1 330 902	289 140,00	460,29
17	1987	1 293 550	350 208,00	369,36
18	1988	1 878 869	637 080,00	294,28
19	1989	15 688 868	2 481 096,00	294,91
20	1990	20 902 704,00	12 355 644,00	169,18
SUMA WSKAŹNIKÓW	4 919,05			
Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru	245,95			

Tym samym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w uwzględnieniu rp 7 z dnia 17 sierpnia 1999 r. jest jeszcze niższe niż ten, który ustalił biegły.

Nie zasługują również na uwzględnienie wnioski ubezpieczonego, który w piśmie z dnia 11 września 2019 r. domagał się dopuszczenia dowodów z akt innych pracowników. W tym miejscu należy wskazać, że odtworzone wynagrodzenie nie może być hipotetyczne i musi być oparte na pewnych składnikach. Podkreślić należy, że w sprawie, w której dokonuje się obliczenia wysokości emerytury, rzeczą sądu jest dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące i wybrane lata kalendarzowe wskazane muszą być w sposób niebudzący wątpliwości w ściśle określonej kwotowo wysokości (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 6 sierpnia 2015r., sygn. akt III AUa 1878/14). Wskazać nadto należy, że ubezpieczony nawet nie zna danych pracowników porównawczych i wnosi o to, aby informacje te pozyskał Sąd, mając świadomość, że to jego

obciąża ciężar dowodu. W związku z tym, Sąd na zasadzie art. 235² kpc postanowił pominąć ww. wnioski dowodowe jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego w zakresie w jakim dotyczyły one otrzymywanych przez niego składników wynagrodzenie w okresie do 1979 r. Dane te posłużyły następnie do sformułowania tezy dla biegłego sądowego, który sporządził opinią sądową.

W konsekwencji, Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja okazała się prawidłowa.

W przedmiotowej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270 t.j.). Zaskarżoną decyzją z dnia 8 maja 2018 r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia, ponieważ nie przedłożył on żadnych nowych dowodów mogących wpłynąć na wysokość świadczenia.

Zgodnie z art. 114 ust.1 pkt 1 w/w ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zatem postępowanie o ponowne ustalenie prawa do świadczenia lub jego wysokości może zostać wszczęte tylko w dwóch przypadkach - przedłożenia nowych dowodów, czyli dowodów, którymi organ rentowy nie dysponował w poprzednim postępowaniu, oraz ujawnienia okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, a nieuwzględnionych przez organ rentowy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 października 2016r III AUa 2503/13 LEX nr 2157853).

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 14 kwietnia 2016r. III AUa 1404/15 (LEX nr 2047227), jeżeli zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy, to Sąd jest zobowiązany poczynić ustalenia pozwalające stwierdzić, czy po wydaniu ostatecznej decyzji, zostały przedłożone przez ubezpieczonego nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej pierwszej decyzji, które mają wpływ na prawo do przeliczenia świadczenia, czy też organ rentowy zasadnie uznał, że brak było podstaw do wznowienia postępowania. Bez spełnienia bowiem przesłanek formalnych wniosku z art. 114 ust.1 ustawy prowadzenie postępowania dotyczącego merytorycznej oceny - w tym przypadku prawa ubezpieczonego do przeliczenia świadczenia, jest bezprzedmiotowe. Regulacja tego przepisu ma „chronić” przed nieprzemysłanym wielokrotnym składaniem przez ubezpieczonych wniosków o to samo, co stanowiło już przedmiot ich rozpoznania, gdy ogranicza ona taką ewentualność wyłącznie do uzasadnionych przypadków j.w. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 września 2016r. III AUa 1020/16 (LEX nr 2138233).

Odwołujący przedłożył nowe dowody, albowiem wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego. Skorzystano również z jego akt osobowych. Warunek z art. 114 ustawy emerytalnej został zatem spełniony.

Przechodząc do dalszych rozważań, należy wskazać, że zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej, wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,
- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny.

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii głównej oraz uzupełniającej biegłego sądowego J. C.. Biegły w sposób fachowy dokonał obliczeń, które ostatecznie Sąd podzielił. Wynagrodzenie ubezpieczonego za okres nieudokumentowany od 1955 r. do 1979 r. zostało obliczone w oparciu o dokumentację zgromadzoną w aktach sprawy, w tym akta osobowe ubezpieczonego; jego zeznania oraz przepisy branżowe obowiązujące w tychże latach w górnictwie. W okresie tym składniki wynagrodzenie, które w sposób nie budzący wątpliwości otrzymywał biegły kształtowały się na przestrzeni tych lat w różny sposób, przy czym szczegółowe informacje w tym przedmiocie zostały wskazane powyżej. Z uwagi na brak dowodów, biegły nie uwzględnił również innych składników, które ubezpieczony mógł otrzymywać, ale nie ma na to jednoznacznych dowodów. Obliczony w ten sposób wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%. Co więcej, Sąd obliczył również wskaźnik w oparciu o druk rp7 z dnia 17 sierpnia 1999 r., gdzie znajdowały się inne zarobki ubezpieczonego za lata 1980-1989, niż te które uwzględnił biegły w sporządzanej opinii. Również i w tym przypadku wskaźnik okazał się niższy niż 250 %.

Na marginesie Sąd wskazuje, że fakt osiągnięcia dużych zarobków w górnictwie nie jest wystarczający do przyjęcia, że ubezpieczony osiągał takie zarobki i że otrzymywał również inne niż uwzględnione przez biegłego składniki wynagrodzenia. Jak już wyżej wskazano, odtwarzana wynagrodzenie nie może być hipotetyczne. Za podstawę wymiaru emerytury przyjmuje się kwotę udowodnioną przez ubezpieczonego, która niekoniecznie musi odpowiadać wysokości

faktycznie uzyskanego wynagrodzenia, gdyż na niektóre składniki wynagrodzenia może nie być wystarczających dowodów. Nie należy również brać pod uwagę zarobków osiągniętych przez innych pracowników.

W związku z powyższym, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest niższy niż 250%, to ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Z tych też względów Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.), zasądzając od ubezpieczonego, jako od strony przegrywającej proces na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel